

32000R2658

L 304/3

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

2000.12.5.

A BIZOTTSÁG 2658/2000/EK RENDELETE
(2000. november 29.)

a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a szakosítási megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról

(EGT vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösségeket létrehozó szerződésre,

tekintettel a legutóbb Ausztria, Finnország és Svédország csatlakozási okmányával módosított, a Szerződés 85. cikke (3) bekezdésének a megállapodások, döntések, összehangolt magatartások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1971. december 20-i, 2821/71/EGK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 1. cikk (1) bekezdésének c) pontjára,

e rendelet tervezetének ⁽²⁾ közzétételét követően,

a versenykorlátozó magatartásokkal és gazdasági erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A 2821/71/EGK rendelet felhatalmazza a Bizottságot, hogy rendelet útján alkalmazza a Szerződés 81. cikke (3) bekezdését [a korábbi 85. cikk (3) bekezdést] a 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó olyan megállapodások, döntések és összehangolt magatartások egyes csoportjaira, amelyek tárgya a szakosítás, ideértve az ennek eléréséhez szükséges megállapodásokat.
- (2) A Bizottság, különösen a 2821/71/EGK rendelet értelmében, elfogadta a legutóbb a 2236/97/EK rendelettel ⁽³⁾ módosított, a Szerződés 85. cikke (3) bekezdésének a szakosítási megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1984. december 19-i, 417/85/EGK rendeletet ⁽⁴⁾. A 417/85/EGK rendelet 2000. december 31-én hatályát veszti.
- (3) Az új rendeletnek két követelményt kell teljesítenie, a verseny védelmének hatékony biztosítását és megfelelő jogbiztonságot a vállalkozások számára. E célok követése során a lehető legnagyobb mértékben figyelemmel kell lenni a hatósági felügyelet és a jogszabályi keretek egyszerűsítésének szükségességére. A 81. cikk (3) bekezdésének alkalmazása szempontjából a piaci hatalom meghatározott szintje alatt általában feltételezhető, hogy a szakosítási megállapodások kedvező hatásai meghaladják a versenyre gyakorolt kedvezőtlen hatásait.
- (4) A 2821/71/EGK rendelet megköveteli, hogy a Bizottság mentesítési rendelete határozza meg a megállapodások, döntések és összehangolt magatartások azon csoportjait,

amelyekre a rendeletet alkalmazni kell, állapítsa meg azokat a korlátozásokat vagy kikötéseket, amelyek előfordulhatnak vagy sem a megállapodásokban, döntésekben, illetve összehangolt magatartásokban, és rögzítse azokat a kikötéseket, amelyeket a megállapodásoknak, döntéseknek és összehangolt magatartásoknak tartalmazniuk kell, illetve az egyéb teljesítendő feltételeket.

- (5) Helyénvaló, ha a mentesített kikötések felsorolása helyett nagyobb hangsúlyt helyeznek azoknak a megállapodáscsoportoknak a meghatározására, amelyeket a piaci hatalom meghatározott szintjéig mentesítenek, valamint azoknak a korlátozásoknak, illetve kikötéseknek a rögzítésére, amelyek ilyen megállapodásokban nem szerepelhetnek. Ez megfelel a közgazdasági alapú megközelítésnek, amely a megállapodásoknak az érintett piacra gyakorolt hatását méri fel.
- (6) A 81. cikk (3) bekezdésének rendeleti úton történő alkalmazásához nem szükséges meghatározni azokat a megállapodásokat, amelyek a 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozhatnak. A 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó megállapodások egyedi értékelésénél több tényezőt is figyelembe kell venni, így különösen az érintett piac szerkezetét.
- (7) A csoportmentesítés kedvezményét olyan megállapodásokra kell korlátozni, amelyekről kellő bizonyossággal feltételezhető, hogy megfelelnek a 81. cikk (3) bekezdése feltételeinek.
- (8) A termelési szakosításokról szóló megállapodások általában hozzájárulnak az áruk termelésének, illetve forgalmazásának javításához, mert az érintett vállalkozások egyes termékek előállítására összpontosíthatnak, ezáltal hatékonyabban működnek, és a termékeket olcsóbban kínálják. A szolgáltatások nyújtásáról szóló szakosítási megállapodások általában szintén hasonló javulásokat eredményeznek. Hatékony verseny esetén valószínű, hogy a fogyasztók a keletkező haszonból méltányosan részesülnek.
- (9) Ilyen előnyök egyaránt származhatnak olyan megállapodásokból, amelyek értelmében az egyik fél egy másik fél javára felhagy egyes termékek előállításával, illetve egyes szolgáltatások nyújtásával („egyoldalú szakosítás”), olyan megállapodásokból, amelyek értelmében mindegyik fél egy másik javára hagy fel egyes termékek előállításával, illetve egyes szolgáltatások nyújtásával („kölcsonös szakosítás”), valamint olyan megállapodásokból, amelyek értelmében a felek egyes termékek közös előállítására, illetve egyes szolgáltatások közös nyújtására vállalkoznak („közös előállítás”).

⁽¹⁾ HL L 285., 1971.12.29., 46. o.

⁽²⁾ HL C 118., 2000.4.27, 3. o.

⁽³⁾ HL L 306., 1997.11.11., 12. o.

⁽⁴⁾ HL L 53., 1985.2.22, 1. o.

- (10) Mivel a nem versenytársak között létrejött egyoldalú szakosítási megállapodások részesülhetnek a Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a vertikális megállapodások és összehangolt magatartások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1999. december 22-i 2790/1999/EK bizottsági rendelet ⁽¹⁾ által biztosított csoportmentességben e rendeletnek az egyoldalú szakosítási megállapodásokra történő alkalmazását versenytársak közötti megállapodásokra kell korlátozni.
- (11) Minden egyéb olyan megállapodás, amelyet a vállalkozások azokra a feltételekre vonatkozóan kötöttek, amelyek alapján árutermelésre, illetve szolgáltatás nyújtására szakosodnak, e rendelet alkalmazási körébe tartozik. A csoportmentességet a szakosítási megállapodásokban foglalt olyan rendelkezésekre is alkalmazni kell, amelyek nem képezik elsődleges tárgyát e megállapodásoknak, ugyanakkor végrehajtásukhoz szükségesek és azzal közvetlenül összefüggnek, valamint a csoportmentesítéssel kapcsolatos egyes beszerzési és forgalmazási megállapodásokra is.
- (12) Annak biztosítására, hogy a szakosítás előnyei anélkül valósuljanak meg, hogy az egyik fél elhagyná a termelést követő fázisban levő piacot, az egyoldalú és kölcsönös szakosítási megállapodások csak annyiban tartoznak e rendelet alkalmazási körébe, amennyiben ellátási és beszerzési kötelezettséget írnak elő. Az ilyen kötelezettségek jellege lehet kizárólagos, de nem feltétlenül kell annak lennie.
- (13) Vélelmezhető, hogy, ha a résztvevő vállalkozások részese az érintett piacon nem haladja meg a 20 %-ot, az e rendeletben meghatározott szakosítási megállapodások általában méretnagyságból vagy tevékenységi körből adódó gazdaságosság vagy jobb termelési technológiák formájában gazdasági előnyökkel járnak, miközben a fogyasztók számára is lehetővé teszik, hogy a keletkező haszonból méltányosan részesüljenek.
- (14) Ez a rendelet nem mentesíti a fent említett kedvező hatások eléréséhez nem nélkülözhetetlen korlátozásokat tartalmazó megállapodásokat. Alapelv a harmadik személyekre vonatkozó árak rögzítésével, a kibocsátás vagy az értékesítés korlátozásával, illetve a piacok vagy a fogyasztói kör felosztásával kapcsolatos egyes súlyos versenyellenes korlátozásoknak az e rendeletben biztosított csoportmentesség kedvezményéből az érintett vállalkozások piaci részesedésétől függetlenül való kizárása.
- (15) A piaci részesedés korlátozása, egyes megállapodások kizárása a mentességből és az e rendeletben előírt feltételek általában biztosítják, hogy azok a megállapodások, amelyekre a csoportmentesítés vonatkozik, ne nyújtsanak lehetőséget a résztvevő vállalkozásoknak arra, hogy a kérdéses termékek vagy szolgáltatások lényeges részére vonatkozóan a versenyt megszüntessék.
- (16) Egyes esetekben, ahol e rendelet alkalmazási körébe tartozó megállapodások mégis a Szerződés 81. cikk (3)

bekezdésével összeegyeztethetetlen hatással járnak, a Bizottság visszavonhatja a csoportmentesség kedvezményét.

- (17) A résztvevő vállalkozások szerkezetét befolyásolni képes szakosítási megállapodások megkötésének megkönnyítése érdekében e rendelet hatályának időtartamát 10 évben állapítják meg.
- (18) E rendelet nem érinti a Szerződés 82. cikkének alkalmazását.
- (19) A közösségi jog elsőbbsége elvének megfelelően a versenyről szóló nemzeti jogszabályok értelmében tett intézkedések nem érintik a közösségi versenyjogi szabályoknak a közös piac egész területén történő egységes alkalmazását, illetve e jogszabályok, köztük e rendelet végrehajtása során elfogadott intézkedések tényleges érvényesülését,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Mentesség

- (1) A Szerződés 81. cikke (3) bekezdése értelmében, valamint e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel, a Szerződés 81. cikke (1) bekezdésének alkalmazásától el lehet tekinteni az alábbi két vagy több vállalkozás (a továbbiakban: „felek”) között létrejött megállapodások esetén, amelyek azokra a feltételekre vonatkoznak, amelyek szerint az adott vállalkozások termékek előállítására szakosodnak (a továbbiakban: „szakosítási megállapodások”):
- a) egyoldalú szakosítási megállapodások, amelyek értelmében az egyik fél vállalja, hogy abbahagyja egyes termékek előállítását vagy tartózkodik e termék gyártásától, és ezeket a termékeket egy versenytárs vállalkozástól szerzi be, míg a versenytárs vállalkozás vállalkozik e termékek előállítására és szállítására; vagy
- b) kölcsönös szakosítási megállapodások, amelyek értelmében két vagy több fél kölcsönösen vállalja, hogy megszünteti egyes, de egymástól különböző termékek előállítását, vagy tartózkodik e termékek előállításától, és ezeket a termékeket más felektől szerzi be, akik vállalják e termékek szállítását; vagy
- c) közös előállítási megállapodások, amelyek értelmében két vagy több fél vállalja, hogy egyes termékeket közösen állít elő.

Ezt a mentességet annyiban kell alkalmazni, amennyiben a szakosítási megállapodások a Szerződés 81. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó, versenykorlátozó rendelkezéseket tartalmaznak.

- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott mentesség alkalmazandó a szakosítási megállapodásokban foglalt olyan rendelkezésekre is, amelyek nem képezik a megállapodások elsődleges tárgyát, ugyanakkor azok végrehajtásához szükségesek és azzal közvetlenül összefüggnek, így például a szellemi tulajdonjogok átruházására vagy használatára vonatkozó rendelkezésekre.

⁽¹⁾ HL L 336., 1999.12.29., 21. o.

Nem vonatkozik azonban az első albekezdés azokra a rendelkezésekre, amelyeknek tárgya azonos az 5. cikk (1) bekezdésében felsorolt versenykorlátozásokéval.

2. cikk

Foglalmmeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „Megállapodás”: vállalkozások társulásának megállapodása vagy döntése, illetve összehangolt magatartás.
2. „Résztevő vállalkozások”: a megállapodásban részes vállalkozások és a kapcsolt vállalkozások.
3. „Kapcsolt vállalkozások”:
 - a) azok a vállalkozások, amelyekben a megállapodás egyik részese közvetve vagy közvetlenül:
 - i. a szavazati jogok több mint felét gyakorolhatja, vagy
 - ii. a felügyelő bizottság, az igazgatótanács vagy a vállalkozást jogszzerűen képviselő testületek tagjainak több mint a felét kinevezheti, vagy
 - iii. a vállalkozás ügyeinek irányítására jogosult;
 - b) azok a vállalkozások, amelyek közvetve vagy közvetlenül rendelkeznek az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel a megállapodás valamely részese felett;
 - c) azok a vállalkozások, amelyekben a b) pontban említett vállalkozás közvetve vagy közvetlenül rendelkezik az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel;
 - d) azok a vállalkozások, amelyekben a megállapodás valamely részese az a), b) vagy c) pontban felsorolt vállalkozások egyikével vagy közülük többel, vagy amelyekben az utóbbi vállalkozások közül kettő vagy több, együttesen rendelkezik az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel;
 - e) azok a vállalkozások, amelyekben az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel
 - i. a megállapodás részesei vagy azoknak az a)–d) pontban említett kapcsolt vállalkozásai, vagy
 - ii. a megállapodás egy vagy több részese vagy azoknak az a)–d) pontban említett egy vagy több kapcsolt vállalkozása és egy vagy több harmadik félegyüttesen rendelkeznek.
4. „Termék”: áru, illetve szolgáltatás, beleértve mind a közbenső árukat, illetve részszerkezeteket, mind a végtermékeket, illetve végső szolgáltatásokat, a forgalmazás és a bérleti szolgáltatások kivételével.
5. „Előállítás”: áru előállítása vagy szolgáltatás nyújtása, ide tartozik az alvállalkozás útján végzett előállítás is.
6. „Érintett piac”: azok az adott termékpiac(ok) és földrajzi piac(ok), amelye(ke)n a szakosítási megállapodás tárgyat képező termék megjelenik.

7. „Versenytárs vállalkozás”: az a vállalkozás, amely aktív az adott piacon (tényleges versenytárs) vagy az a vállalkozás, amelyről reálisan feltételezhető, hogy az adott árak csekély, de állandó emelkedésére reagálva vállalná az érintett piacon való megjelenéshez szükséges többletbefektetést vagy egyéb szükséges átállási költséget (potenciális versenytárs).

8. „Kizárólagos szállítási kötelezettség”: az a kötelezettség, hogy a szakosítási megállapodásban szereplő terméket a megállapodás részesén kívül más versenytárs vállalkozásnak nem lehet szállítani.

9. „Kizárólagos beszerzési kötelezettség”: az a kötelezettség, hogy a szakosítási megállapodásban szereplő terméket csak attól a féltől lehet megvásárolni, amelyik vállalja annak szállítását.

3. cikk

Beszerzési és forgalmazási megállapodások

Az 1. cikkben meghatározott mentesség azokban az esetekben is alkalmazandó, ahol:

- a) a felek egyoldalú vagy kölcsönös szakosítási megállapodás, illetve közös előállítási megállapodás keretében elfogadják a kizárólagos beszerzési, illetve szállítási kötelezettséget, vagy
- b) a felek önállóan nem értékesítik a szakosítási megállapodás tárgyát képező termékeket, de gondoskodnak a közös forgalmazásról, illetve kizárólagos vagy nem kizárólagos alapon, közös előállítási megállapodás keretében harmadik személyt jelölnek ki forgalmazónak, feltéve hogy e harmadik személy nem versenytárs-vállalkozás.

4. cikk

Piaci részesedési küszöb

Az 1. cikkben meghatározott mentesség feltétele, hogy a részttevő vállalkozások együttes piaci részesedése az érintett piacon ne haladja meg a 20 %-ot.

5. cikk

Megállapodások, amelyekre a mentesség nem terjed ki

(1) Az 1. cikkben meghatározott mentesség nem vonatkozik azokra a megállapodásokra, amelyek tárgya közvetve vagy közvetlenül, önállóan vagy a felek ellenőrzése alá tartozó egyéb tényezőkkel együttesen a következő:

- a) az árak rögzítése a termékek harmadik személyeknek történő értékesítése során;
- b) a kibocsátás vagy az értékesítés korlátozása; vagy
- c) a piacok vagy a fogyasztók körének felosztása.

(2) Az (1) bekezdés nem vonatkozik:

- a) egyoldalú vagy kölcsönös szakosítási megállapodásokban szereplő termékek megállapodás szerinti mennyiségére vonatkozó rendelkezésekre, illetve előállítási közös vállalkozás kapacitásának és előállítási volumenének közös előállítási megállapodás keretében történő megállapítására;

- b) értékesítési előirányzatok kitűzésére és a 3. cikk b) pontjának keretében egy előállítási közös vállalkozás által annak közvetlen vevőire kiszabott árak rögzítésére.

6. cikk

A piaci részesedési küszöb alkalmazása

(1) A 4. cikkben meghatározott piaci részesedési küszöb alkalmazására a következő szabályok vonatkoznak:

- a) a piaci részesedést a piaci eladási érték alapján kell kiszámítani; ha a piaci eladási értékről nem áll rendelkezésre adat, megbízható piaci információ, így például a piaci értékesítés volumenén alapuló becslések lehet felhasználni az adott vállalkozás piaci részesedésének megállapítására;
- b) a piaci részesedést az előző naptári évre vonatkozó adatok alapján kell kiszámítani;
- c) a 2. cikk (3) bekezdésének e) pontjában említett vállalkozások piaci részesedését a 2. cikk (3) bekezdésének a) pontjában felsorolt jogokkal, illetve hatáskörökkel rendelkező vállalkozások között egyenlő arányban kell felosztani.

(2) Ha a 4. cikkben említett piaci részesedés kezdetben nem több, mint 20 %, de később e szint fölé emelkedik anélkül, hogy a 25 %-t meghaladná, az 1. cikkben meghatározott mentesség továbbra is fennáll két egymást követő naptári évben, azt az évet követően, amikor a 20 %-os küszöbértéket először átlépték.

(3) Ha a 4. cikkben említett piaci részesedés kezdetben nem több, mint 20 %, de később 25 % fölé emelkedik, az 1. cikkben meghatározott mentesség azt az évet követően, amikor a 25 %-os szintet először átlépték, egy naptári évig áll fenn.

(4) A (2) és (3) bekezdés által biztosított kedvezményeket nem lehet úgy egyesíteni, hogy azok meghaladják a két naptári évet.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2000. november 29-én.

7. cikk

Visszavonás

A Bizottság a 2821/71/EGK rendelet 7. cikke értelmében visszavonhatja az e rendelet által nyújtott kedvezményt, ha akár saját kezdeményezésére, akár egy tagállam vagy jogos érdekre hivatkozó természetes vagy jogi személy kérésére egyedi esetben megállapítja, hogy egy olyan megállapodás, amelyre az 1. cikkben meghatározott mentesség vonatkozik a Szerződés 81. cikkének (3) bekezdésében megállapított feltételekkel összeegyeztethetetlen hatással jár, és különösen akkor, ha:

- a) a megállapodás nem hoz jelentős eredményeket a racionalizálás szempontjából, illetve a fogyasztók nem részesülnek méltányosan a keletkező haszonból, vagy
- b) a szakosítás tárgyát képező termékek a közös piacon vagy annak jelentős részén nincsenek tényleges versenyben az azonos termékekkel, illetve az olyan termékekkel, amelyeket a felhasználók jellemzőik, árak és rendeltetésük alapján egyenértékűnek tartanak.

8. cikk

Átmeneti időszak

A Szerződés 81. cikkének (1) bekezdésében megállapított tilalom nem alkalmazható a 2001. január 1. és 2002. június 30. közötti időszakban azokra a megállapodásokra, amelyek 2000. december 31-én már hatályban voltak, és amelyek nem tesznek ugyan eleget a mentesítés e rendeletben meghatározott feltételeinek, de megfelelnek a 417/85/EGK rendeletben meghatározott feltételeknek.

9. cikk

Időbeli hatály

Ez a rendelet 2001. január 1-jén lép hatályba.

Ez a rendelet 2010. december 31-én hatályát veszti.

a Bizottság részéről

Mario MONTI

a Bizottság tagja